

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

SZÉCHENYI TERV

---

11. számú tananyag

A vidékfejlesztési miniszter 115/2011. (XII. 9.) VM rendelete a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz-hulladékok kezeléséről szóló 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet módosításáról (Magyar Közlöny 2011/148.) c. tananyag

---

---

projekt címe:

ÁROP-2216 - Jogalkalmazás javítása a mezőgazdasági szakigazgatásban 2.
(ÁROP 2216-2012-2012-0002)

---

projektgazda:

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

---

készítette:

Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság

---

dátum:

2012. november 28.

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

projekt neve:	ÁROP - 2216 - Jogalkalmazás javítása a mezőgazdasági szakigazgatásban (regisztrációs szám: ÁROP 2216-2012-2012-0002)
projektgazda:	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
dokumentum címe:	11. számú tananyag A vidékfejlesztési miniszter 115/2011. (XII. 9.) VM rendelete a növényvédőszerrel szennyezett csomagolóeszköz-hulladékok kezeléséről szóló 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet módosításáról (Magyar Közlöny 2011/148.) c. tananyag
készítette:	Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság
dátum:	2012. november 28.
verzió:	1.0

A dokumentumot jóváhagyta:

Név	Státusz	Dátum	Aláírás
dr. Oravecz Márton	elnök	2012. november 28.	

Név	Státusz	Dátum	Aláírás
Dr. Józwiák Ákos	szakmai irányító	2012. november 28.	

Név	Státusz	Dátum	Aláírás
Jordán László	témakör vezető	2012. november 28.	

TARTALOMJEGYZÉK

A projekt célja és keretei	4
Bevezetés.....	5
1 A joganyag tárgyi ismertetése	7
1.1 Jogszabályi környezet bemutatása (kapcsolódó EU-s és hazai jogszabályok).....	7
1.1.1 Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (továbbiakban: irányelv).....	7
1.2 Társadalmi környezet bemutatása	9
2 Alapvető fogalmak meghatározása	11
2.1 A jogszabályok által érintett személyek köre	11
2.2 A tananyagban előforduló fontosabb fogalmak magyarázata	11
3 A szabályok gyakorlatban történő alkalmazását segítő ismeretek.....	14
3.1 A gyártó kötelezettségei.....	14
3.2 Az engedélyes kötelezettségei	14
3.3 A felhasználó kötelezettségei.....	14
3.3.1 A felhasználás során felmerülő kötelezettségek	15
3.3.2 Raktározás során felmerülő kötelezettségek	17
3.3.3 Csomagolóanyag átadása	19
3.4 Az összegyűjtő és a szállító kötelezettségei	19
3.5 Az átvevő kötelezettségei.....	20
4 Termékdíj	27
4.1 A termékdíj átalány rendszerének átalakulása	27
4.2 Környezetvédelmi termékdíj átalány kötelezettség.....	28
5 Veszélyes hulladék	30
5.1 Fogalom meghatározás	30
5.2 A veszélyes hulladékok kezelése	30
5.3 Veszélyes hulladék szállítása	32
5.4 A hatósági ellenőrzés.....	32
Konklúzió	33
Mellékletek.....	34
Jogszabályi keretek összefoglalása.....	34
Kapcsolatos jogszabályok felsorolása.....	35

A PROJEKT CÉLJA ÉS KERETEI

Az Államreform Operatív Program keretén belül meghirdetett Jogalkalmazás javítása című pályázati konstrukció célja az volt, hogy az elfogadásra, illetve módosításra kerülő jogszabályok gyakorlati alkalmazását elősegítő képzések megvalósulhassanak, ezzel elősegítve az érintett jogterületeken az egységes és hatékony jogalkalmazást. Pályázatot kizárólag egy vagy több, központi szinten elfogadott és kihirdetett jogszabály, vagyis törvény, kormányrendelet és/vagy miniszteri rendelet végrehajtását közvetlenül szolgáló képzések megtartására lehetett benyújtani.

A pályázó Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal a 2011-ben, azonos témában kivitelezett pályázatának tapasztalatait felhasználva és sikeres megvalósításából erőt merítve új, hasonló tematikájú pályázatot nyújtott be 2012. augusztus 3-án *Jogalkalmazás javítása a mezőgazdasági szakigazgatásban 2.* címmel, amit a közreműködő szervezet támogatásra érdemesnek ítélt. A Projekt megvalósításának tervezett ideje 2012. október 1-től 2013. május 31-ig tart.

A projekt első sorban élelmiszerlánc-biztonsági, mezőgazdasági, élelmiszeripari és speciális szakigazgatási jogszabályok végrehajtását közvetlenül szolgáló képzések megtartását célozza. A projekt célcsoportját a NÉBIH vezetői, hatósági tevékenységet végző munkatársai, a kormányhivatalok szakemberei és az érintett ágazatok szereplői alkotják. A projekt fő elemei közé tananyagok elkészítése, képzések-, oktatások megtartása tartozik.

A projekt keretében 16 db téma oktatását végezzük el, az általunk készített tananyagok segítségével, összesen 3700 főnek, Ebből a létszámból 2450 főt hagyományos úton tervezünk oktatni (10 téma), előadás keretében és 1250 főt elektronikus távoktatás, ún. e-learning kurzus (7 téma) segítségével. Az elkészült tananyagokat és a tananyagokról készült összefoglalókat az oktatásokat követően ingyenesen hozzáférhetővé tesszük a honlapunkon.

BEVEZETÉS

Az Európai Unió megalkotta a 2009/128/EK irányelvet (2009. november 25.-től hatályos). Az irányelv az egészségesebb környezet- és fogyasztóvédelem érdekében a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szól. Ennek fő célkitűzései között szerepel a növényvédő szerek üres csomagolásának hasznosítása, ártalmatlanítása, melyek alkalmasság az emberek és a környezet nemkívánatos veszélyeztetésére. Az irányelv megvalósításának elősegítésére a tagállamoknak, így Magyarországnak is, nemzeti cselekvési tervet kell kidolgoznia, amely szervesen kapcsolódik a Vidékfejlesztési Minisztérium élelmiszerlánc-biztonsági szakpolitikájához. Környezeti, fenntarthatósági, kockázatkezelési szempontból és tagállami kötelezettségünkből is adódóan egyaránt szükséges az Uniós jognak való megfelelés, ennek folytán szükségessé vált az irányelvvel érintett hazai jogszabályok felülvizsgálata.

Megoldást kellett keresni a felhasználók valamennyi szegmensénél képződő növényvédő szer csomagolóeszköz-hulladék hasznosítására, kezelésére. Ennek értelmében a mára megszokott, országos visszagyűjtő hálózattal rendelkező működő rendszert a kor követelményeinek megfelelő, egyértelmű szabályozással kell támogatni, működését szabályozni. Emiatt különösen fontos volt olyan garanciális elemek és korlátozások beépítése a szabályozásba, melyek biztosítják az emberek egészséges környezethez fűződő alkotmányos jogának érvényesülését. Továbbá a kapcsolódó jogszabályok nagymértékű változása is indokolta tette a már meglévő - 103/2003 (IX.11.) FVM - rendelet módosítását. A rendeletmódosítás elsősorban szövegszerű pontosításokat jelent és összhangban áll a hulladékgazdálkodásra vonatkozó közösségi és nemzeti jogszabályokban bekövetkezett változásokkal is.

A fentiek alapján került sor a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz-hulladékok kezeléséről szóló 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet módosításáról szóló 115/2011. (XII. 9.) VM rendelet (a továbbiakban Rendelet) megalkotására, mely 2011. 12. 24. napján lépett hatályba, s melyet szükségesnek tartunk minél szélesebb körben megismertetni.

A tananyag megírásakor arra törekedtünk, hogy célcsoportokra bontva mutassuk be a jogszabályok által előírt kötelezettségeket. A kötelezettségek felsorolásakor az FVM rendelet és a VM rendelet előírásain túl a kapcsolódó jogszabályok idevágó rendelkezéseire is felhívjuk a figyelmet. Célunk, hogy a jogszabályok gyakorlati alkalmazását megismertetve, elősegítsük az érintett jogterületeken az egyetemes és hatékony jogalkalmazást. A tananyag legfőbb célja a növényvédő szer csomagolóeszköz-hulladék visszagyűjtésének még szélesebb körben való elterjesztése, a jogszabály szélesebb körű ismeretéből adódóan a jogkövető magatartás növelése.

A szabályozás elsősorban a növényvédő szer forgalmazókat és felhasználókat, a hatósági tevékenységet folytató felügyelőket, valamint a növényvédelmi tevékenységet folytató szakirányítókat/növényorvosokat tömörítő Növényvédő-mérnöki és Növényorvosi Kamara tagjait érinti.

Ugyan nem megoldható minden növényvédő szer forgalmazó és felhasználó bevonása az oktatásba, azok nagy száma és elérhetőségének nehézsége miatt, azonban a növényorvosok a növényvédő szer értékesítés során kapcsolatban állnak a növényvédő szer felhasználók jelentős részével, így át tudják adni a tananyag elsajátítása során szerzett ismereteiket a növényvédő szer forgalmazóknak és felhasználóknak.

A hatósági feladatokat ellátó növényvédelmi felügyelők tájékoztatására, felkészítésére is szükség van, hiszen az ő feladatuk a jogszabályi előírások betartásának ellenőrzése, a felmerülő szabálytalanságok esetén a megfelelő szankciók alkalmazása.

Témakörök felsorolása:

- Jogszabályi környezet bemutatása
- Társadalmi környezet bemutatása
- Alapvető fogalmak meghatározása
- A szabályok gyakorlatban történő alkalmazását segítő ismeretek
- Termékdíj
- Veszélyes hulladék

A 2009/128/EK irányelv külön foglalkozik a légi növényvédelemmel, valamint az integrált növénytermesztés alapelveivel, amelyek e tananyagtól függetlenül, egy-egy különálló ÁROP tananyagban kerülnek ismertetésre, tekintettel arra, hogy ezen területek szabályozását a hazai jogrendben egyéb jogszabályok részletezik.

1 A JOGANYAG TÁRGYI ISMERTETÉSE

1.1 Jogszabályi környezet bemutatása (kapcsolódó EU-s és hazai jogszabályok)

1.1.1 Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (továbbiakban: irányelv)

Ez az irányelv olyan keretet hoz létre, amelynek célja a peszticidek fenntartható használatának elérése a peszticidek emberi egészségre és környezetre jelentett veszélyének és kifejtett hatásának csökkentése által, valamint az integrált növényvédelem és az alternatív megközelítések vagy technikák, például a peszticidek nem vegyi alternatíváinak előmozdítása révén.

Jelenleg ezt az irányelvet a növényvédő szereknek minősülő peszticidekre kell alkalmazni. Ugyanakkor előreláthatólag a jövőben az irányelv hatályát a biocid termékekre is kiterjesztik.

Figyelembe véve a peszticidek használatának lehetséges kockázatait, a nyilvánosságot jobban kell tájékoztatni a peszticidhasználat hatásairól tudatosító kampányok, a kiskereskedők által nyújtott információk és más megfelelő intézkedések révén. Különösen fontos az információk eljuttatása a nem hivatalos felhasználók részére mivel az ismerethiány miatt bekövetkező helytelen kezelés a legnagyobb valószínűséggel ebben a felhasználói csoportban fordul elő.

Az irányelv 13. cikke értelmében a tagállamok elfogadják a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a hivatásos felhasználók – és adott esetben a forgalmazók – által végzett következő tevékenységek ne veszélyeztessék az emberi egészséget vagy a környezetet:

- a) a peszticidek kijuttatás előtti tárolása, kezelése, hígítása és keverése;
- b) a peszticidek csomagolásának és maradványainak kezelése;
- c) a kijuttatás után a tartályban maradó keverékek ártalmatlanítása;
- d) a berendezés kijuttatást követő tisztítása;
- e) a peszticidek maradványainak és csomagolásuknak hasznosítása vagy ártalmatlanítása a hulladékokról szóló közösségi jogszabályokkal összhangban.

2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről (továbbiakban: Éltv.)

Célja az élelmiszerlánc szereplőire vonatkozó követelmények megfogalmazása és az egységes hatósági felügyelet megteremtése. Vagyis növényvédelmi szempontokat figyelembe véve fő cél a környezet és a természet védelmét, illetve az ember és az állat egészségét szolgáló intézkedések biztosításával, valamint a növényvédelemmel összefüggő biztonsági szabályok betartásával a növények, növényi termékek megóvása a károsító szervezetektől, valamint a növényvédelemmel kapcsolatos veszélyek megelőzése.

Az Éltv.-ben felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a környezetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben a növényvédő szerrel érintkezésbe került csomagolóeszközök kezelésére vonatkozó részletes szabályokat.

2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról (továbbiakban: Hgt.)

A jogszabály megalkotásának a célja az átfogó, minden tevékenységi kört és hulladékfajtaát lefedő keretjogszabály létrehozása volt. Keretet ad a hulladékgazdálkodás rendszerének, meghatározza a hulladékgazdálkodással kapcsolatos szereplők főbb kötelezettségeit és jogait, szabályozza a hulladékokkal kapcsolatos magatartásokat, előírja a felelősségvállalás normáit, megteremti a hulladékgazdálkodás speciális igazgatási szabályait. Rendelkezik az előírt kötelezettségek pénzügyi, gazdasági hátteréről, létrehozza a végrehajtás biztosításához szükséges jogi, intézményi kereteket is. A törvény kidolgozásakor a jogalkotó előtt az is szempont volt, hogy az előírt normák bevezetése csak folyama-

tosan történjen meg annak érdekében, hogy a hatálybalépéssel okozott jogi, gazdasági változások ne rójának elviselhetetlen kötelezettséget a jogalanyokra.

2011. évi LXXXV. törvény a környezetvédelmi termékdíjról (továbbiakban: Ktdt.)

A jogszabály megalkotásának a célja a környezetszennyezés megelőzése, illetve csökkentése, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodásra irányuló tevékenységek ösztönzéséhez, valamint a környezetet vagy annak valamely elemét a termék előállítása, forgalmazása, felhasználása során, illetve azt követően közvetlenül, illetve közvetve terhelő vagy veszélyeztető termék által okozott környezeti veszélyeztetések, valamint károk megelőzéséhez és csökkentéséhez pénzügyi forrásokat teremtése, továbbá elősegítse az európai unió és a hazai hulladékgazdálkodási szabályozás által hazánk, illetve a piaci szereplők részére meghatározott környezetvédelmi előírások teljesítését. 2011.09.01. napjától megkezdte működését Az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: OHÜ). Az OHÜ feladata a hulladékká vált termékdíjköteles termékek hasznosítása, viszont nem foglalkozik a veszélyes hulladéknak minősülő csomagolási hulladékok, így a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóanyagok gyűjtésével, kezelésével sem.

343/2011. (XII.29.) Kormányrendelet a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény végrehajtásáról (továbbiakban: termékdíj rendelet)

A rendelet 1. melléklete tartalmazza a termékdíjköteles csomagolószerek katalógusát. Azokat a termékeket, melyeknek a vámtarifaszáma az 1. melléklet A) cím I. részében szerepel, az 1. melléklet A) cím II. része szerinti csomagolószerek katalógusban található kódszámok (a továbbiakban: CSK kód) alá kell besorolni. A CSK kód olyan, 7 számjegyből álló azonosítószám, amely a csomagolószerek azonosítására szolgál, a termékdíj-kötelezettség megállapítása érdekében.

94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól (továbbiakban: Korm. rend.)

A rendelet hatálya kiterjed az ország területén forgalmazott termék csomagolására és a csomagolási hulladékokra, továbbá azokra a természetes személyekre, jogi személyekre és gazdálkodó szervezetekre akiknél, illetve amelyeknél a csomagolás előállítása történik, csomagolási hulladék keletkezik, vagy akik, illetve amelyek a csomagolási hulladékkal kapcsolatos tevékenységet folytatnak.

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről (továbbiakban: növényvédelmi rendelet)

Az Éltv.-ben foglalt felhatalmazás alapján az FVM rendelet tartalmazza a növényvédelmi tevékenységre, növényvédő szerek felhasználására vonatkozó részletes szabályokat. A növényvédelmi rendelet tartalmazza a növényvédő szerek tárolásának, szállításának, csomagolásának, jelölésének, forgalomba hozatalának, felhasználásának és ezek ellenőrzésének részletes szabályait. Továbbá rögzíti a növényvédő szer kis- és nagykereskedelmi forgalomba hozatalának részletes szabályait.

103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz hulladékok kezeléséről (továbbiakban: FVM rendelet)

Jelen tananyag tárgyát képező jogszabály, amelyet a Magyarország területén forgalmazott növényvédő szer csomagolására használt fogyasztói, gyűjtő és szállítási csomagolóeszköz hulladékokra, valamint azokra a természetes és jogi személyekre, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra kell alkalmazni, amelyeknél növényvédő szer csomagolóeszköz-hulladék képződik, illetve növényvédő szer csomagolóeszköz hulladékkal kapcsolatos tevékenységet folytatnak.

115/2011. (XII. 9.) VM rendelet a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz-hulladékok kezeléséről szóló 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet módosításáról (továbbiakban: VM rendelet)

A VM rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, és a hatályba lépését követő napon (2011.12.25.) hatályát veszítette. A módosító szöveg beépült a 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet jelenleg hatályos szövegébe.

98/2001. (V.15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről (továbbiakban: VH rendelet)

A rendelt megalkotásának célja a veszélyes hulladékok kapcsolatos folyamatok - kezelése; szállítása; hasznosítása; gyűjtése, begyűjtése és tárolása, ártalmatlanítás- megismertetése.

Az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: bírság rendelet)

Részletezi – többek között – a növényvédelemmel kapcsolatos jogszabálysértések esetén fizetendő növényvédelmi, élelmiszer-ellenőrzési esetleg élelmiszerlánc-felügyeleti bírság mértékének megállapításához szükséges előírásokat.

A növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet (továbbiakban: engedélyezési rendelet)

Szabályozza a növényvédő szerek engedélyezési eljárását. Ezáltal biztosított, hogy csak a felhasználókra, fogyasztókra és a környezetre elfogadható kockázatot jelentő hatóanyagok és készítmények kerülhessenek a gyakorlatban felhasználásra.

1.2 Társadalmi környezet bemutatása

Fontosnak tartjuk a növényvédő szer biztonságos kezelésére és tárolására, valamint a csomagolás ártalmatlanítására vonatkozó előírásokat a hivatásos felhasználók mellett a nem hivatásos felhasználókkal is megismertetni, mivel ismerethiány miatt bekövetkező helytelen kezelés a legnagyobb valószínűséggel ebben a felhasználói körben fordul elő. A növényvédelmi tevékenység során a gyártónak, a forgalmazónak és a felhasználónak nemcsak a növényvédő szerek szakszerű kijuttatása, hanem a kiürült göngyölegek kezelése, ártalmatlanítása is érdeke. A nem megfelelő növényvédő szer használat mind a környezet, mind az egészség szempontjából kockázatokat jelent.

A növényvédő szerek felhasználásuk során többféle módon szennyezhetik a környezetet és így közvetve vagy közvetlenül veszélyeztetik az emberi életet. Ilyen veszélyforrás lehet:

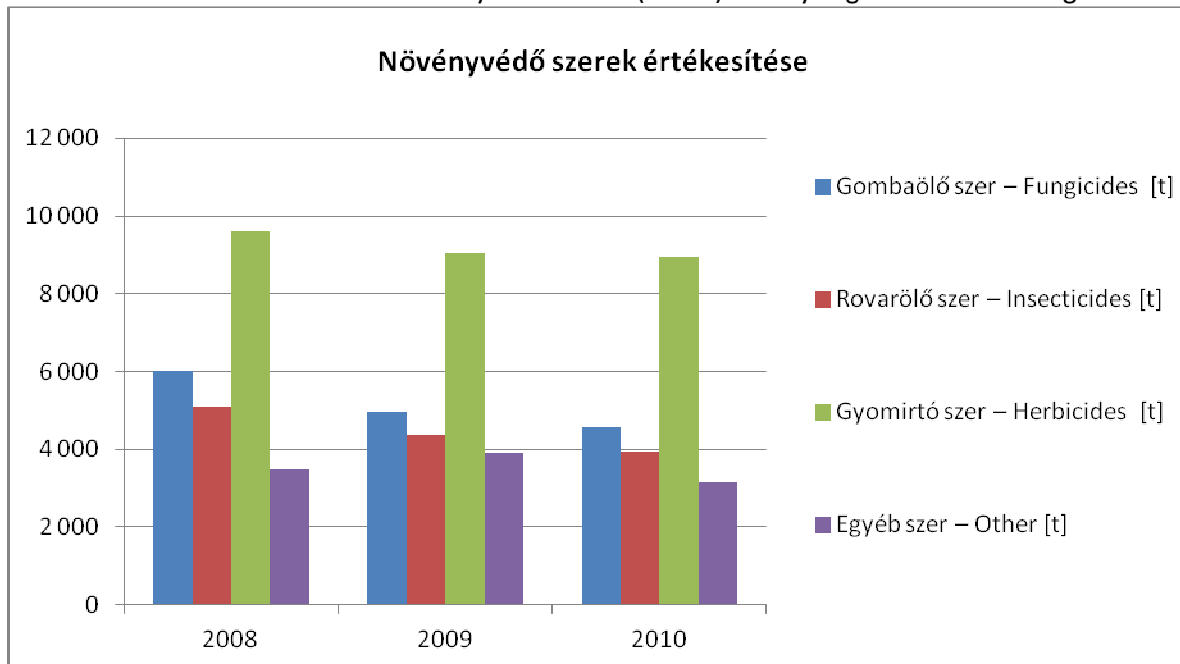
- a szakszerűtlen növényvédő szer használat következtében alul- vagy túldozírozás,
- a betakarítás és értékesítés során a munka- és ételmezés-egészségügyi várakozási idők figyelmen kívül hagyása,
- a helytelen kijuttatási technológia és növényvédelmi géphasználat következtében a táblán való növényvédő szer elfolyás,
- a permetezés – különösen a légi kijuttatás esetén – növényvédő szer elsodródás a szomszédos területekre,
- lejárt szavatossági idejű készítmények felhasználása és szakszerűtlen tárolása,
- szennyezett csomagolóanyagok, göngyölegek nem megfelelő módon és helyen történő ártalmatlanítása vagy ennek elmulasztása.

A fentebb felsorolt tényezők károsító hatása a termelők és növényvédő szer felhasználók odafigyelésével, szakszerű géphasználattal és a kultúrnövényre adaptált növényvédelmi technológia helyes alkalmazásával, az engedélyokiratokban foglalt biztonsági követelmények valamint a jogszabályi elő-

írások betartásával elkerülhetők vagy minimálisra csökkenthetők. A szabályozást a növényvédelmi rendelet tartalmazza.

Ebben a tananyagban a veszélyforrások közül az utolsó ponttal – a szennyezett csomagolóanyagok, göngyölegek ártalmatlanításával - foglalkozunk.

1. ábra Hazánkban értékesített növényvédő szerek (tonna) mennyisége 2008-tól 2012-ig

forrás: KSH

2 ALAPVETŐ FOGALMAK MEGHATÁROZÁSA

2.1 A jogszabályok által érintett személyek köre

Felhasználó:

A növényvédő szert továbbértékesítési cél nélkül raktározó, szállító, előkészítő, illetve a felhasználásra előírt technológiai folyamatban kezelő, felhasználó természetes személy, illetve gazdálkodó szervezet. (FVM rendelet)

Átvevő:

Az adott feladatra engedéllyel rendelkező természetes személy, illetve gazdálkodó szervezet, amely a felhasználónál képződött és általa tisztított csomagolóeszköz hulladékot átveszi, és gyűjtőhelyen gondoskodik azok gyűjtéséről, kezeléséről. (FVM rendelet)

Összegyűjtő:

A csomagolóeszköz hulladék kezelésére kötelezett vagy a kötelezett által megbízott természetes személy, illetve gazdálkodó szervezet, koordináló szervezet, aki a csomagolóeszköz hulladék gyűjtőhelyről (átvevőtől) történő begyűjtését, esetleges kezelését, illetve azok ártalmatlanító, hasznosító helyre történő szállítását végzi, illetve végezteti. (FVM rendelet)

Kezelő:

Az összegyűjtött, tisztított csomagolóeszköz hulladék kezelését végző, az adott feladatra jogszabályban előírt hatósági engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezet. (FVM rendelet)

Engedélyes:

A növényvédő szer felhasználására és forgalomba hozatalára vonatkozó engedély jogosultja (Éltv.)

Gyártó:

A termék előállítója, nem az ország területén történő előállítás esetén az, aki a terméket gazdasági tevékenysége keretében az ország területére behozza. (Hgt.)

Forgalmazó:

Terméket, árut, szolgáltatást viszonteladónak, illetve felhasználónak, fogyasztónak átadó, értékesítő, gazdálkodó szervezet. Az FVM rendelet alapján növényvédő szer forgalmazónak minősül valamennyi, növényvédő szerrel kereskedelmi, illetve kereskedelmi szolgáltatási tevékenységet folytató növényvédőszer-gyártó, -formáló, -kiszerező és -raktározó, valamint kis- és nagykereskedő. (Hgt.)

Szállító:

Az összegyűjtővel szerződéses jogviszonyban álló vállalkozó. (FVM rendelet)

2.2 A tananyagban előforduló fontosabb fogalmak magyarázata

Szennyezett csomagolóeszköz hulladék:

A növényvédő szerrel közvetlenül érintkező kiürült csomagolóeszköz, illetve olyan eszköz, amelyet növényvédő szer forgalomba hozatala, szállítása, tárolása, felhasználása során ezen készítmények csomagolására használtak. (FVM rendelet)

Tisztított csomagolóeszköz hulladék:

A növényvédő szernek a megtisztított, szemmel láthatóan anyagmaradékot nem tartalmazó csomagolóeszköze. (FVM rendelet)

Gyűjtőhely:

A növényvédő szer engedéllyel rendelkező forgalmazó telephelyén kialakított, a felhasználóktól átvett csomagolóeszköz-hulladék környezetszennyezést kizáró gyűjtését és válogatását biztosító létesítmény. (FVM rendelet)

Hulladék:

Bármely, a Hgt 1. számú melléklet szerinti kategóriák valamelyikébe tartozó tárgy vagy anyag, amelytől birtokosa megválik, megválni szándékozik, vagy megválni köteles;

Veszélyes hulladék:

A Hgt. 2. számú mellékletben felsorolt tulajdonságok közül eggyel vagy többel rendelkező, illetve ilyen anyagokat vagy összetevőket tartalmazó, eredete, összetétele, koncentrációja miatt az egészségre, a környezetre kockázatot jelentő hulladék.

Települési hulladék:

A háztartásokból származó szilárd vagy folyékony hulladék, illetőleg a háztartási hulladékhhoz hasonló jellegű és összetételű, azzal együtt kezelhető más hulladék. (Hgt.)

Hulladékgazdálkodás:

A hulladékkal összefüggő tevékenységek rendszere, beleértve a hulladék keletkezésének megelőzését, mennyiségének és veszélyességének csökkentését, kezelését, ezek tervezését és ellenőrzését, a kezelő berendezések és létesítmények üzemeltetését, bezárását, utógondozását, a működés felhagyását követő vizsgálatokat, valamint az ezekhez kapcsolódó szaktanácsadást és oktatást. (Hgt.)

Újrahasználat:

A terméknek az eredeti célra történő ismételt felhasználása; a többször felhasználható, újra tölthető termék a forgási ciklusból történő kilépésekor válik hulladékká. (Hgt.)

Hasznosítás:

A hulladéknak vagy valamely összetevőjének a termelésben vagy a szolgáltatásban – a Hgt. 4. számú mellékletben felsorolt eljárások valamelyikének alkalmazásával – történő felhasználása.

Ártalmatlanítás:

A hulladék okozta környezetterhelés csökkentése, környezetet veszélyeztető, szennyező, károsító hatásának megszüntetése, kizárása – a környezet elemeitől történő elszigeteléssel vagy anyagi minőségének megváltoztatásával –, a Hgt. 3. számú mellékletben felsorolt eljárások valamelyikének alkalmazásával.

Kezelés:

A hulladék veszélyeztető hatásainak csökkentésére, a környezetszennyezés megelőzésére és kizárására, a termelésbe vagy a fogyasztásba történő visszavezetésére irányuló tevékenység, valamint a kezelést megvalósító eljárás alkalmazása, beleértve a kezelőlétesítmények utógondozását is. (Hgt.)

Gyűjtés:

A hulladék rendezett összeszedése, válogatása a további kezelésre történő elszállítás érdekében. (Hgt.)

Begyűjtés:

A hulladéknak a hulladék birtokosaitól történő átvétele a hulladék birtokosa vagy a begyűjtő telephelyén, továbbá a begyűjtőhelyen (gyűjtőpontokon, hulladékgyűjtő udvaron, tároló-, kezelőtelepen) és a további kezelés érdekében történő összegyűjtés, válogatás a begyűjtő telephelyén. (Hgt.)

Szállítás:

A hulladék telephelyen kívüli mozgatása, beleértve a szállítmányozást és a fuvarozást is. (Hgt.)

Előkezelés:

A hulladék begyűjtését, tárolását, hasznosítását, illetőleg ártalmatlanítását elősegítő, azok biztonságát növelő, a környezetterhelést csökkentő tevékenység, amely a hulladék fizikai, kémiai, biológiai tulajdonságainak megváltoztatásával jár. (Hgt.)

Tárolás:

A hulladéknak termelője által a környezet veszélyeztetését kizáró módon végzett, három évnél rövidebb ideig tartó elhelyezése; (növényvédő szerrel szennyezett hulladék esetében az FVM rendelet értelmében 1 év) (Hgt.)

3 A SZABÁLYOK GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ALKALMAZÁSÁT SEGÍTŐ ISMERETEK

3.1 A gyártó kötelezettségei

A gyártónak kell gondoskodnia a 250 litert, illetve 250 kg tömeget meghaladó mennyiségű növényvédő szer csomagolására használt csomagolóeszköz hulladékok (többször használatos konténer) begyűjtéséről, ártalmatlanításáról. El kell végeznie vagy végeztetnie az újratöltésre szánt csomagolóeszköz felhasználótól történő összegyűjtését, kezelését. A Korm. rend alapján a csomagolási hulladék – más hulladéktól elkülönített – visszavételét, valamint hasznosítását a gyártónak kell biztosítania.

Mentesül a visszavételi és hasznosítási kötelezettség teljesítése alól a csekély mennyiségű csomagolást kibocsátó gyártó. A Ktdt. szerint csekély mennyiségű csomagolást forgalomba hozónak tekinthető az a gyártó, akinél a forgalmazott csomagolóanyag mennyisége éves szinten nem haladja meg az itt felsorolt mennyiségeket:

- 3000 kg üveg,
- 300 kg – a műanyag bevásárló-reklám táska nélkül számított – műanyag,
- 75 kg műanyag bevásárló-reklám táska,
- 300 kg társított vagy rétegzett,
- 500 kg papír, fa, természetes alapú textil,
- 300 kg fém,
- 300 kg egyéb,

A gyártó a visszavételi és hasznosítási kötelezettség átadásáról megállapodhat azzal a csomagolóanyagot, -eszközt előállítóval, akitől azt közvetlenül beszerezte, ha a felhasználóknak forgalmazott termék csomagolása éves szinten

- műanyag vagy fém esetén összesen az 500 kg-ot,
- papír vagy fa esetén az 1000 kg-ot,
- üveg esetén a 2000 kg-ot

nem haladja meg. Ha a felhasználók számára terméket forgalmazó gyártó a csomagolást nem közvetlenül az azt előállítótól szerzi be, gyártónak a csomagolóanyag, illetve -eszköz első megrendelőjét kell tekinteni

3.2 Az engedélyes kötelezettségei

Az engedélyesnek az Éltv. alapján adatszolgáltatási kötelezettsége van. Az engedélyes évenként március 1-jéig az előző naptári évre vonatkozóan magyarországi növényvédőszer-forgalmáról jelentést köteles készíteni az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv részére. A jelentésnek tartalmaznia kell a növényvédő szer tételes megnevezését és mennyiségét, a felhasznált csomagolóeszköz mennyiségét és fajtáját.

3.3 A felhasználó kötelezettségei

3.3.1 A felhasználás során felmerülő kötelezettségek

A növényvédő szer kiürített üveg, fém, illetve műanyag csomagolóeszközét legalább háromszor, az őrztartalom 10%-ának megfelelő vízmennyiséggel ki kell öblíteni, és a vizet az adott permetlé készítéséhez kell felhasználni. Gépi eszközzel történő tisztításkor a berendezésre vonatkozó műveleti utasítás szerint kell eljárni.

A tevékenységet a környezet veszélyeztetését kizáró módon kell végezni. Vizek, vízfolyások környezetében vízi szervezetekre veszélyes növényvédő szer esetében a csomagolóanyag tisztítása csak a szer veszélyességi besorolása (R mondatok) alapján meghatározott biztonsági távolságok megtartásával szabad. A vízi szervezetekre való veszélyességi kategóriába sorolás alapján vizek, vízfolyások, illetve az ásványi nyersanyag külszíni kitermelése során létrejött tavak környezetében növényvédő szerekkel az alábbi biztonsági távolságon belül bármely növényvédelmi tevékenység folytatása tilos:

- az R50, R50/53 besorolású növényvédő szereknél 200 m, amennyiben kockázatbecslési számítás nem áll rendelkezésre,
- az R51/53 besorolású növényvédő szereknél 50 m, amennyiben kockázatbecslési számítás nem áll rendelkezésre,
- az R52, R53, R52/53 növényvédő szereknél 20 m, amennyiben kockázatbecslési számítás nem áll rendelkezésre,
- a kockázatbecslési számítások alapján 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 méteres biztonsági távolság állapítható meg, 50 méternél nagyobb biztonsági távolság csak szakértői vélemény alapján állapítható meg.

A veszélyességi besorolást a növényvédő szerek engedélykiratai is tartalmazzák.

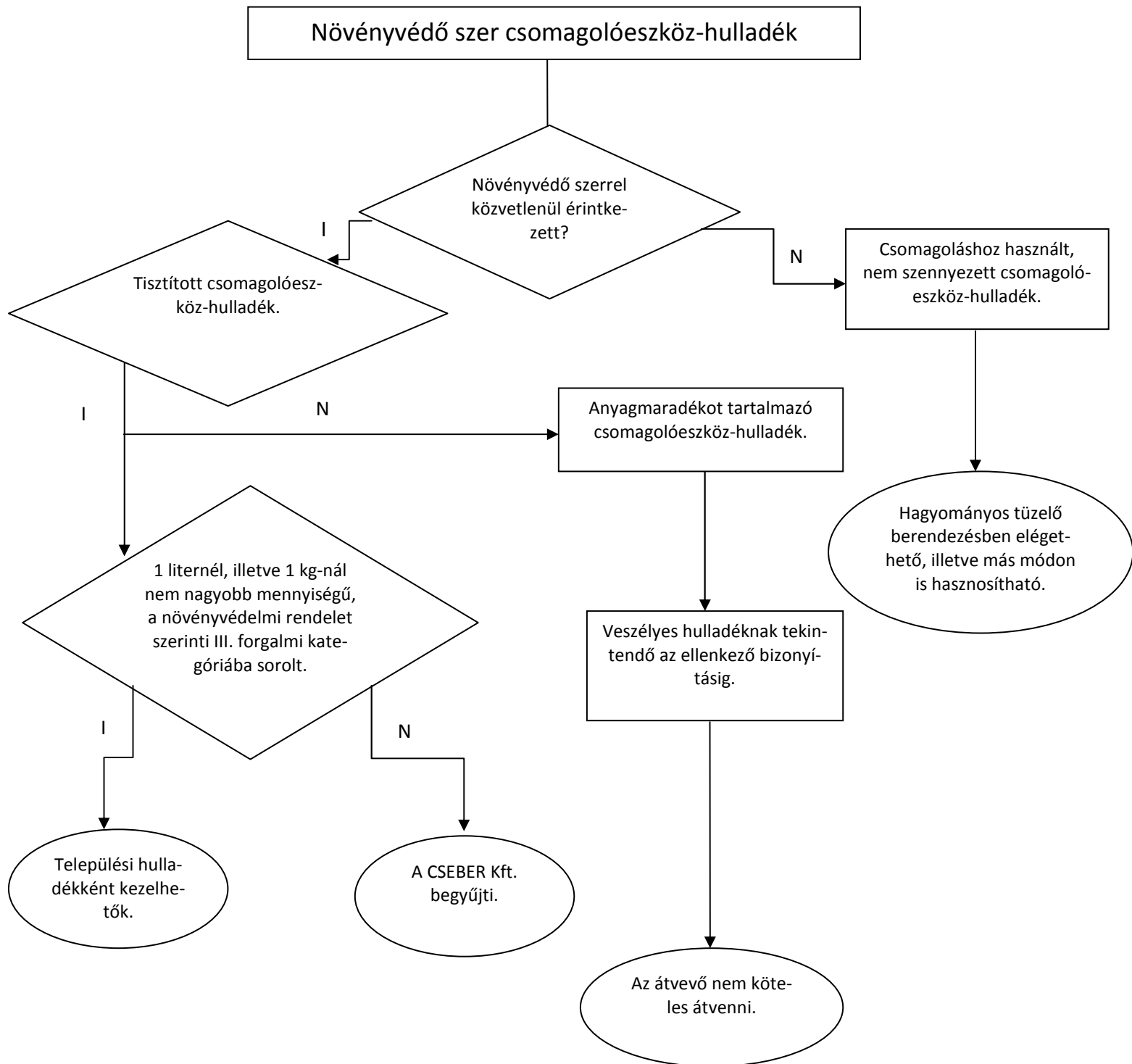
Növényvédő szerrel való munkavégzés során szennyezett védőeszközök a veszélyes hulladék elhelyezésére vonatkozó feltételek biztosítása esetén tisztíthatók. Fontos, hogy a szemmel láthatóan nem megfelelően tisztított (anyagmaradékot tartalmazó) csomagolóeszköz-hulladékot, és eredeti címkével nem azonosítható csomagolóeszközt az átvevő nem köteles átvenni. Növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz más célra még tisztított állapotban sem használható.

A megfelelően tisztított csomagolóeszköz-hulladék kizárólag a felhasználótól a gyűjtőhelyig való szállítás szempontjából nem veszélyes hulladéknak tekintendő. A nem megfelelően tisztított, valamint a gyűjtőhelyen tárolt és ártalmatlanításra váró csomagolóeszköz-hulladék veszélyes hulladéknak tekintendő az ellenkező bizonyításig.

Csomagolóeszköz használt, nem szennyezett (a termékkel közvetlenül nem érintkező, vagy a növényvédő szerrel közvetlenül érintkező rétegtől elkülönített) papír és kezeletlen fa hagyományos tüzelő berendezésben elégethető, illetve más módon is hasznosítható.

Lakossági felhasználásra kerülő 1 liternél, illetve 1 kg-nál nem nagyobb mennyiségű, a növényvédelmi rendelet szerinti III. forgalmi kategóriába sorolt növényvédő szer csomagolására használt kiürített, tisztított csomagolóeszköz hulladékok települési hulladékként kezelhetők, ha szelektív gyűjtésükről és kezelésükről jogszabály nem rendelkezik.

2. ábra A növényvédő szer csomagolóeszköz-hulladék típusok szétválogatásának szempontjai

3.3.2 Raktározás során felmerülő kötelezettségek

A növényvédő szer raktárban a növényvédő szerektől elkülönítetten kell tárolni a kiürült, de növényvédő szer átcsomagolására felhasználható, kívül, belül szabályszerűen megtisztított és lezárható növényvédő szer csomagolóeszközt, valamint a sérült csomagolású, azonosíthatatlan, szennyezett és lejárt felhasználhatósági idejű szavatosságú szereket, ártalmatlanításra váró göngyölegeket, illetve szennyezett védőfelszerelést. A tisztított csomagolóeszköz-hulladékot, a növényvédelemi tevékenységről szóló rendelet előírásainak eleget téve, illetéktelenektől elzárva kell gyűjteni, és ott legfeljebb 1 évig szabad tárolni. A csávázott termény csomagolóeszközének kezelésére a növényvédő szer csomagolóeszközének kezelésére vonatkozó előírások irányadóak.

A raktározás feltételei:

Növényvédő szer kizárólag olyan szilárd aljzatburkolatú helyen tárolható, ahol a talajvíz az év egyetlen szakaszában sem emelkedik a tároló szint fölé, valamint ahol biztosított, hogy a tárolt anyag sem közvetlenül, sem közvetve nem jut a felszíni vagy felszín alatti vizekbe, továbbá az esetlegesen kiszóródott, kiömlött anyagok összegyűjtése megoldható.

A raktározás során be kell tartani a felszíni és felszín alatti vizek és a földtani közeg védelmére vonatkozó külön jogszabályban előírt környezetvédelmi követelményeket.

Növényvédő szert emberek és állatok tartózkodására, valamint élelmiszer és takarmány tárolására szolgáló helyiségtől elkülönített raktárban, vagy illetéktelen személyek által hozzá nem férhető helyen és módon elhelyezett szekrényben, tűz- és robbanásveszélyt kizáró, egészséget és környezetet nem veszélyeztető módon szabad tárolni úgy, hogy szennyeződés esetén a környezet maradéktalan tisztítása biztosítható legyen.

A raktárnak a következő műszaki, biztonsági feltételeknek kell megfelelnie:

- a raktárnak a szabadból kell nyílnia, átjárás nélkül megközelíthetőnek kell lennie,
- nem lehet közös fala – a raktári tevékenységhez kapcsolódó helyiségek kivételével – állandó vagy ideiglenes emberi vagy állati tartózkodásra szolgáló építménnyel, illetve olyan helyiséggel, ahol élelmiszerrel, gyógyszerrel, illetve takarmánnyal kapcsolatos tevékenységet folytatnak,
- a raktárnak a túlzott felmelegedéstől vagy lehűléstől védettnek kell lennie,
- a raktár nyílászáróinak meg kell felelniük az általános biztonsági követelményeknek,
- gondoskodni kell arról, hogy a csapadékvíz a helyiségbe ne juthasson be,
- gondoskodni kell a zárt raktár folyamatos szellőztetéséről,
- a raktár padlózatának, falainak, berendezési tárgyainak lemoshatónak, tisztíthatónak kell lenniük,
- a raktár bejáratát tömör, szükség esetén fémráccsal megerősített, biztonsági záras, magasított küszöbű ajtóval kell ellátni, amelynek kulcsát kizárólag a raktáros, illetve megbízott helyettese kezelheti,
- a raktár ajtajára, jól látható helyen és módon a „Méregraktár” vagy „Növényvédő szer raktár” és „Idegeneknek belépni tilos!” feliratot kell elhelyezni,
- növényvédő szer raktárt más célra használni csak az egészségügyi államigazgatási szerv által előírt mentesítés után szabad.

Munkaterületen az egynapi felhasználásra előkészített növényvédő szer biztonságosan zárható, alkalmi raktárban is tárolható. Az alkalmi raktár más célra kizárólag az esetleges növényvédő szer szennyeződés maradéktalan eltávolítása után használható.

Növényvédő szer raktárban kizárólag a raktározással és a felhasználáshoz szükséges növényvédő szer kimérésével összefüggő munka végezhető, munkavégzőkön és hatósági ellenőrzést végző személyeken kívül más nem tartózkodhat ott.

Növényvédő szer eredeti zárt csomagolásban, vagy a használat után ismét visszazárt eredeti csomagolásban, illetve az engedélyezési rendeletben meghatározott módon átcsomagolva tárolható.

Mikro és makro szervezeteket tartalmazó növényvédő szer tárolására, szállítására és felhasználására a növényvédő szerekre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni, ha az engedélyokirat másként nem rendelkezik.

A raktárba belépni, növényvédő szert a raktárba be-, illetve onnan kivinni, ott bármilyen tevékenységet folytatni kizárólag a raktáros jelenlétében és hozzájárulásával, a szükséges egyéni védőeszközök használatával szabad.

A tárolt növényvédő szer engedélyokiratában az előkészítőnek előírt védőeszközöket és az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszerelést biztosítani kell. A raktár épületében vagy annak közvetlen közelében ezek elhelyezésére, valamint a ruhaváltásra és a tisztálkodásra alkalmas, elkülönített helyiségeket kell létesíteni.

A raktárt el kell látni a növényvédő szerek szállításához, rakodásához, méréséhez, valamint a takarításhoz szükséges, feltűnő módon megjelölt, más célra nem használható munkaeszközökkel.

A raktárban a következő anyagokat és eszközöket szabad tárolni:

- sértetlen csomagolású növényvédő szereket,
- termésmenvelő anyagokat,
- elkülönítetten kezelt kiürült, kívül és belül szabályszerűen megtisztított növényvédő szer csomagolóeszközöket,
- az ártalmatlanításra váró hulladékokat és sérült csomagolású vagy kiselejtezett növényvédő szer készleteket,
- a növényvédő szerek szállításához, rakodásához, méréséhez és a növényvédő szer raktár takarításához szükséges munkaeszközöket,
- az egészségügyi államigazgatási szerv és környezetvédelmi hatóság által megadott feltételekkel egyéb vegyi anyagot, illetve szükség szerinti csomagolásban egyéb termékeket.

Növényvédő szer raktár vezetésével, illetve I. forgalmi kategóriájú növényvédő szerrel történő raktári tevékenység végzésével szakirányító vagy annak felügyelete mellett legalább a növényvédő és mérgraktár-kezelő szakképesítéssel, illetve növényvédő szak- és betanított munkás képzéssel rendelkező személy bízható meg.

A II., illetve III. forgalmi kategóriájú növényvédő szerrel raktári tevékenységet legalább általános iskolát végzett, 18. életévét betöltött, és a miniszter által meghatározott növényvédelmi alaptanfolyamot követően eredményes vizsgát tett személy végezhet.

A kiskereskedelmi üzletek növényvédő szert az áruraktár elkülönített részében - más termékkel nem érintkező, élelmiszertől, takarmánytól elzárt légterű - az általános biztonsági követelményeknek megfelelő, feliratozott helyiségben is tárolhatnak.

Nem kell raktárnak tekinteni a kiskereskedelmi tevékenységet végző forgalmazónál található külön helyiséget, ahol ideiglenesen tárolja a polcra már nem férő növényvédő szert.

Növényvédő szer raktárban kizárólag a raktározással és a felhasználáshoz szükséges növényvédő szer kimérésével összefüggő munka végezhető. Ezen munkák elvégzéséhez a raktárt el kell látni szállításhoz, rakodáshoz, méréshez, valamint a takarításhoz szükséges, feltűnő módon megjelölt, más célra nem használható munkaeszközökkel. Biztosítani kell az előkészítőnek előírt védőeszközöket és az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszerelést. A raktár épületében vagy annak közvetlen közelében ezek elhelyezésére, valamint a ruhaváltásra és a tisztálkodásra alkalmas, elkülönített helyiségeket kell létesíteni.

3.3.3 Csomagolóanyag átadása

A tárolt csomagolóeszköz-hulladék mennyiségéről és fajtájáról folyamatos nyilvántartást kell vezetni. A felhasználó köteles a kiürített, tisztított csomagolóeszköz hulladékot az átvevőnek átadni vagy kezeléséről saját költségén gondoskodni. A felhasználó a tisztított csomagolóeszköz hulladékot a gyűjtőhelyre saját járművel engedély nélkül szállíthatja.

3.4 Az összegyűjtő és a szállító kötelezettségei

Az összegyűjtő, illetve a vele szerződéses jogviszonyban álló vállalkozó (a továbbiakban együtt: szállító) végzi a csomagolóeszköz-hulladéknak a gyűjtőhelyről a kezelőhöz történő elszállítását. A csomagolóeszköz hulladékot úgy kell szállítani, hogy annak során a környezet ne szennyeződjék. A szállító a szállításból eredő szennyeződés esetén köteles gondoskodni a hulladék eltakarításáról, a terület szennyeződés-mentesítéséről, valamint az eredeti környezeti állapot helyreállításáról. A gyűjtőhelyről történő szállításnál az FVM Rendelet **3. számú melléklet** (lásd: 3. ábra) szerinti, gyűjtőhelyenként kiállított „NK” kísérőjegyet kell használni. A kísérőjegyet 5 évig kell megőrizni. Az összegyűjtő a szállításra előkészített csomagolóeszköz hulladékot legfeljebb hét napig tárolhatja, ezalatt megfelelő őrzéséről gondoskodnia kell.

3. ábra: „NK” kísérőjegy növényvédő szer tisztított csomagolóeszköz hulladékának szállításához

Gyűjtőhely neve: címe/telefonszáma:			Sorszám:
A tisztított csomagolóeszköz hulladék			Megjegyzés
anyaga/kódja	szállítónak (db, kg, l)	átadott mennyisége	
A kezelő neve: telephelyének címe: KSH száma:			
Az átvevő kijelenti: aAz adatok a valóságnak megfelelnek, a hulladékgyűjtésre jogosultsággal rendelkezik, jelölt mennyiséget a felhasználóktól vette át. gyűjtés kelte: ..... Az átvevő aláírása	A szállító kijelenti: aAz adatok a valóságnak megfelelnek, a hulladékgyűjtésre jogosultsággal rendelkezik, jelölt mennyiséget az átvevőtől átvette. állítás kelte: ..... A szállító aláírása	A kezelő kijelenti: Az adatok a valóságnak megfelelnek, a hulladékgyűjtésre és -kezelésre jogosultsággal rendelkezik, jelölt mennyiséget az összegyűjtőtől átvette. A kezelőnek történt átadás kelte: ..... A kezelő aláírása	Megjegyzés:

3.5 Az átvevő kötelezettségei

A tisztított csomagolóeszköz hulladékot az átvevő veszi vissza, ezzel maga vagy – a szerződésben foglaltak szerint – az összegyűjtő válik a hulladék tulajdonosává.

A csomagolóeszköz hulladék az FVM rendelet szerinti hulladékgyűjtő rendszerben történő kezelésére a gyártó a csomagolóeszközön a külön jogszabály szerinti azonosító jelölést alkalmazhatja. Az átvevő köteles átvenni az azonosító jelzéssel ellátott, illetve eredeti címkével azonosítható tisztított csomagolóeszköz hulladékot. A csomagolóeszköz hulladék felhasználótól történő átvételét az átvevőnek az FVM rendelet **1. számú melléklet** (lásd:4. ábra) szerinti átvételi elismervénnyel (a továbbiakban: elismervény) kell igazolni. Az elismervény a felhasználó hulladék kezelési kötelezettségének teljesítését igazolja, amelyet 5 évig kell megőrizni.

4. ábra: Átvételi elismervény növényvédő szer tisztított csomagolóeszköz hulladékához

Sorszám: .....

Felhasználó neve:

Címe:

Átvevő neve, azonosítója:

Gyűjtőhely címe:

Az átvett tisztított csomagolóeszköz hulladék:

Anyaga/kódja	Térfogata/tömege	Mennyisége/db	Megjegyzés

Dátum: .....

.....
aláírás

Az átvevő az összegyűjtővel kötött szerződés alapján állandó vagy időszakos gyűjtőhelyeket működtethet.

A gyűjtőhely működtetési szabályait, helyeit az összegyűjtő egységes üzemeltetési szabályzatban rögzíti. A gyűjtőhely működésének külön jogszabály szerinti engedélyezéséhez a környezetvédelmi hatóságnak meg kell küldeni az üzemeltetési szabályzatot.

A gyűjtőhelyeket a tisztított csomagolóeszköz hulladékok tényleges veszélyeire, és más, az üzemi gyűjtés szempontjából fontos tulajdonságaira tekintettel kell kialakítani. A gyűjtőhelynek fedettnek kell lenni, és illetéktelenektől el kell zárni.

A Hgt. szerint a növényvédő szer nagykereskedelmi tevékenységi engedéllyel rendelkező természetes személy, valamint gazdálkodó szervezet a telephelyén belül gyűjtőhelyet külön engedély nélkül működtethet. A tevékenység megkezdéséről az illetékes környezetvédelmi felügyelőséget a tevékenység megkezdése előtt tájékoztatni kell.

A gyűjtőhelyen a lerakott hulladék legfeljebb 1 évig tárolható. A gyűjtőhelyen gyűjtött csomagolóeszköz hulladékról az FVM Rendelet **2. számú melléklet** (lásd : 5. ábra) szerinti naprakész nyilvántartást kell vezetni, illetve ennek alapján kell a külön jogszabályok szerinti bejelentési kötelezettségeknek eleget tenni. A nyilvántartást az egyes bejegyzésektől számítva öt évig kell megőrizni. A gyűjtőhelyen a tisztított csomagolóeszköz hulladék tömörítése érdekében elvégzett darabolás, aprítás, darálás külön engedély nélkül végezhető.

5. ábra: A gyűjtőhelyen gyűjtött csomagolóeszköz hulladékról vezetett nyilvántartás formai és alaki követelményei

Nyilvántartó ív növényvédő szer tisztított csomagolóeszköz hulladékáról

Sorszám: .....

Gyűjtőhely neve:

címe:

A nyilvántartásért felelős neve:

A gyűjtött tisztított csomagolóeszköz hulladék:

Fajtája	Kódja	Mennyisége	Gyűjtőhelyre érkezés ideje	Átvételi elismervény sorszáma	NK jegy száma

Ellenőrző kérdések:

Mi indokolta a 103/2003 FVM rendelet módosítását?

Igaz-e, hogy a lakossági felhasználásra kerülő 1 liternél, illetve 1 kg-nál nem nagyobb mennyiségű, a növényvédelmi rendelet szerinti III. forgalmi kategóriába sorolt növényvédő szer csomagolására használt kiürített, tisztított csomagolóeszköz hulladékok települési hulladékként kezelhetők?

A növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszközt hányszor kell kiöblíteni?

Mennyi ideig lehet a növényvédő szer raktárban tárolni a tisztított csomagolóeszköz hulladékot?

Kell-e nyilvántartást vezetni a tárolt csomagolóeszköz hulladékokról?

Hogyan kell tárolni a kiürült, de növényvédő szer átcsomagolására felhasználható, kívül, belül szabályszerűen megtisztított és lezárható növényvédő szer csomagolóeszközt?

Milyen feltételekkel szállíthatja a felhasználó a tisztított csomagolóeszköz hulladékot a gyűjtőhelyre?

Milyen követelményeknek kell megfelelnie a növényvédő szert tároló raktárnak?

Lehet-e a növényvédő szer raktárban takarmányt tárolni?

Ki kezelheti a növényvédő szer raktár kulcsát?

Milyen feliratnak kell szerepelni a növényvédő szer raktár ajtaján?

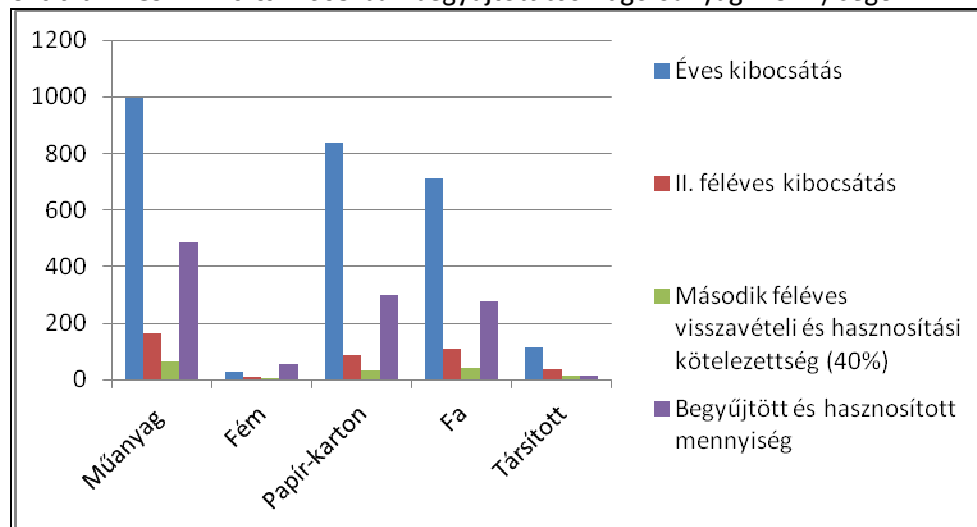
A CSEBER Kft. működésének ismertetése

Magyarországon a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóanyag begyűjtését a Cseber Kft. végzi. A CSEBER (Csomagolóeszköz begyűjtési rendszer) 2003-ban kezdte meg a működését. Feladata a növényvédő szeres üres, tisztított göngyölegek visszagyűjtésének, hasznosításának, ártalmatlanításának koordinálása. A növényvédő szer gyártók (importőrök), valamint fémzárolt, csávázott vetőmag előállítók a kibocsátásukkal arányos szolgáltatási díjat fizetnek a CSEBER-nek, azaz finanszírozzák a rendszer működését. Szinte valamennyi Magyarországon dolgozó, növényvédő szer gyártó és - importáló vállalt tagja e koordináló szervezetnek, ami a magyar növényvédelmi beszállítói piac 98 %-át a csávázott vetőmag piac kb. 75%-át lefedi.

Kezdetben 90 gyűjtőhellyel kötött szerződést, jelenleg 125 gyűjtőhely működik. A szolgáltatásait bárki igénybe veheti.

A 2003-as évben, az úgynevezett „rég” hulladékokat is átvette és ártalmatlanította. Ennek következtében – ábra alapján pl. a fém göngyölegekből az éves kibocsátás kétszeresét vették vissza. Az 6. ábra a 2003-ban begyűjtött csomagolóanyag mennyiségét ábrázolja, a mennyiségek tonnában értendők.

6. ábra: A CSEBER által 2003-ban begyűjtött csomagolóanyag mennyisége

Forrás: Cseber

2004-ben már 108 gyűjtőhellyel kötött szerződést, és már az első félév gyűjtési akciója igen eredményesen zárt, hiszen a várható éves kötelezettségük 85%-át teljesítették.

2007-ben a magyar növényvédőszer piac 99%-át képviselte. Ebben az évben csatlakoztak a vetőmag-előállító cégek is, így a szolgáltatásuk kibővült a csávázott vetőmagzsák visszagyűjtésével és ártalmatlanításával.

A CSEBER szerződést köt a gyűjtőhelyekkel, melyek a felhasználóktól térítésmentesen átveszik a tisztított, göngyölegeket. A gyűjtőhelyeknek országos elérése igen jól elosztott, a felhasználó 5-10 km-en belül talál olyan nagykereskedőt, akinek telephelyén kialakított gyűjtőhely van és ahol a göngyölegeit átveszik tőle. A CSEBER a hulladékok begyűjtéséről egy évben kétszer, télen és nyáron gondoskodik. A gyűjtőhelyek maguk döntenek el, hogy milyen időszakokban veszik át a göngyölegeket a felhasználóktól. A CSEBER a 2012.évre is vállalta a hasznosítási kötelezettség (62%) teljesítését. Várhatóan 65%-os

begyűjtési arányt fognak elérni, ami európai mércével is kiválónak mondható. A növekedés oka, hogy a gyűjtőhelyek munkája, szervezőképessége jelentősen fejlődött a korábbi évekhez képest.

A 2012-ben életbe lépett Ktdt. és a termékdíj rendelet megváltoztatta a csomagolási hulladékok gyűjtésének, hasznosításának, ártalmatlanításának rendjét. A növényvédő szerrel szennyezett csomagolóanyagok tekintetében az a változás a korábbi évekhez képest, hogy a szerződött partnereknek meg kell fizetniük a NAV-nak a termékdíjat és a CSEBER-nek a hulladékkezelési szolgáltatási költségeket is. Ez összességében az előző évek hasonló jellegű kiadásaihoz képest közel 35 %-os költségmegtakarítást jelent.

Fontos kiemelni, hogy növényvédő szer maradékot és műtrágyás zsákokat nem vesznek át.

Mindenekelőtt tudatosítani szeretnék a felhasználókat arról, hogy a növényvédő szeres göngyöleg veszélyes hulladék, annak ő a tulajdonosa, és ha nem adja át, az ártalmatlanításról a saját költségén kell gondoskodnia.

Fontos megjegyezni, hogy a felhasználó a kimosott műanyag kannákat az általa kiválasztott forgalmazó telephelyén működő gyűjtőhelyre vigye vissza. Előzetesen egyeztessen a forgalmazójával a visszaszállítás időpontjáról és a hulladék átadásának módjáról.

A felhasználókat tájékoztatják direkt mailen, a szaklapokban feladott hirdetésekben illetve a www.cseber.hu oldalon.

A begyűjtött csomagolóanyag hasznosítási lehetőségei:

A csomagolóanyag gyűjtése, illetőleg begyűjtése azt a célt szolgálja, hogy a hulladék további kezelése a legjobb módon megvalósítható legyen. A gyártónak kell biztosítania a csomagolási hulladék hasznosítását illetve ártalmatlanítását. Saját maga vagy hasznosításra, erre engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezetnek adhatja át.

A hasznosítás gazdasági-környezetvédelmi jelentősége a hulladékoknak oly módon történő feldolgozása, amely azoknak közvetlenül (átalakítás nélkül, eredeti állapotban) – visszaforgatás illetve vagy közvetetten (átalakítást követően) – újrahasznosítás – a termelési folyamatba való visszavezetését célozza. A hulladékhasznosítás előnyei közé tartozik, hogy megszünteti vagy mérsékli a környezet-szennyezést, csökkenti a természetes erőforrások felhasználását illetve energia megtakarítást jelent.

1.A csomagolás gyártására és összetételére vonatkozó követelmények

A csomagolást úgy kell előállítani, hogy a csomagolás térfogata és tömege minimális mennyiségre korlátozódjék, amely fenntartja a csomagolt termék és felhasználó számára a biztonság, higiénia és az elfogadhatóságot.

A csomagolást úgy kell megtervezni, előállítani és forgalmazni, hogy lehetővé tegyék annak újrahasználatát vagy hasznosítását [beleértve az anyagában történő hasznosítást (újrafeldolgozást)], és minimumra csökkentsék annak a környezetre gyakorolt hatását, amikor a csomagolási hulladékok vagy a csomagolási hulladékgyártási műveletek anyagmaradékát ártalmatlanítják.

Előállításnál fontos, hogy minimumra csökkentsék az ártalmas és más veszélyes anyagok jelenlétét bármilyen csomagolási összetevő vagy csomagolóanyag alkotóelemei között, tekintettel azoknak a kezelés során levegőbe kibocsátott anyagban, különösen salakban vagy csurgalékvízben való jelenlé-

tére, amikor a csomagolást vagy a gazdálkodási műveletekből származó anyagmaradékokat vagy a csomagolási hulladékot elégetik, hulladék lerakóhelyen ártalmatlanítják, vagy egyéb módon kezelik.

2. A csomagolás újrahasználatos jellegére vonatkozó követelmények

Az alábbi követelményeket egyidejűleg kell kielégíteni:

- a csomagolás fizikai tulajdonságainak és jellemzőinek lehetővé kell tenniük több fordulót, vagy visszatérést (rotációt) a felhasználás rendes körülményei között előre látható feltételek mellett;
- teljesíteniük kell a hasznosítható csomagolásra vonatkozó sajátos követelményeket, amikor a csomagolást már nem használják fel újra, és ezáltal hulladékká válik.

3. A csomagolás hasznosítható jellegére vonatkozó követelmények

Az anyagában történő hasznosítás esetén a csomagolást úgy kell előállítani, hogy a piacképes termékek gyártása során felhasznált anyagok bizonyos súlyszázalékának visszaforgatását lehetővé tegyék. E százalékos arány megállapítása azon anyagtípustól függően változhat, amelyből a csomagolás összetevődik.

A növényvédő szeres csomagolóeszköz hulladék lehet műanyag, fém és üveg. Ezek hasznosítási lehetőségeit a 7. ábra mutatja be.

7. ábra: A növényvédő szeres csomagolóeszköz hulladék hasznosításának lehetőségei

A begyűjtött csomagoló eszköz hulladék ártalmatlanítása

Műanyag

a gyártó által újrahasználható

a környezetvédelmi hatóság engedélye alapján anyagában hasznosítható

külön jogszabály alapján hulladékok égetésére engedéllyel rendelkező berendezésben égethető

veszélyes hulladéklerakó telepeken történő elhelyezés

Üveg

a gyártó által újrahasználható

üveggyártás anyagában hasznosítható

Fém

a gyártó által újrahasználható

kohászati segédanyagként anyagában hasznosítható

Ellenőrző kérdések:

Igaz-e, hogy a CSEBER Kft. a csávázott vetőmag zsákok gyűjtésével és ártalmatlanításával is foglalkozik?

Milyen csomagolóeszköt, nem vesz át a CSEBER Kft.?

Igaz-e, hogy a gyűjtőhelyek a felhasználóktól térítésmentesen veszik át a tisztított göngyölegeket?

Jelenleg mennyi gyűjtőhellyel áll a CSEBER Kft. szerződésben?

Egy évben hányszor gyűjtik be a CSEBER Kft. a hulladékot?

Igaz-e, hogy a gyártónak kell biztosítani a csomagolási hulladék hasznosítását illetve ártalmatlanítását?

Igaz-e, hogy a begyűjtött műanyag csomagoló eszköz hulladék a gyártó által újrahasználható?

4 TERMÉKDÍJ

Az eljárást a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdijáról szóló 1995 évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kt.) szabályozta 2011. 12.31. napjáig. A Kt. értelmében a termékdíjköteles termék után – ideértve más termékekkel együtt vagy annak részeként, illetve összetevőjeként forgalomba hozott terméket is – környezetvédelmi termékdíjat kell fizetni. A törvény értelmében mindenféle csomagolás termékdíjköteles terméknek minősült. Ez azt jelentette, hogy a csomagolás létrehozója volt a kötelezett. Vagyis azok a termelők, akik becsomagolva értékesítették a termékeiket, vagy azt saját célra használták fel, a termékdíj kötelezettjeivé váltak a „mindenki fizessen, aki csomagol” elven.

A Ktdt. értelmében termékdíjköteles terméknek minősül a csomagolóeszköz, az egyéb csomagolóeszköz (a továbbiakban együtt: csomagolóeszköz). A Ktdt. hatálya a termékdíjköteles termékre és a termékdíjköteles termékkel kapcsolatos tevékenységre terjed ki.

A Ktdt. a termékdíj fizetési kötelezettséget a termékdíjköteles termék forgalomba hozatalához, vagy saját célú felhasználásához köti. Általános esetben a termékdíj fizetési kötelezettség az első belföldi forgalomba hozót, vagy saját célú felhasználót terheli. Ez a csomagolóeszközök esetében azt jelenti, hogy 2012.01.01. napjától a csomagolóeszköz után a belföldön először forgalomba hozó gyártó, kereskedő, vagy saját célú előállítás esetén az első saját célú felhasználó fizeti a termékdíjat.

A fenti összefüggések a mezőgazdasági termelők többsége számára egyszerűsítést jelentenek. Akik a korábbi években a csomagolás révén voltak a környezetvédelmi termékdíj kötelezettjei, 2012. január elsejétől mentesülnek a termékdíj kötelezettség alól. Ugyanis az új szabály értelmében, amikor a környezetvédelmi termékdíj köteles csomagolóeszközt megvásárolják, az után a termékdíjat már a forgalomba hozó megfizette. A belföldi forgalomban megvásárolt csomagolóeszközt a vevő már környezetvédelmi termékdíjjal növelten veszi meg. (Áttételesen ugyan a vevő a díjfizetés részese, de a teljes kötelezettség adminisztrációja alól mentesül.)

Nem mentesül a termékdíj kötelezettség alól az a termelő, aki maga is környezetvédelmi termékdíj köteles csomagolóeszköz gyártója, vagy termékdíj köteles termék közvetlen importőre. A megjelölt esetek alapján a gazdálkodó első belföldi forgalomba hozónak számít, és ez megalapozza a kötelezettséget. Ezeknek a termelőknek a törvény általános szabályai szerint kell eleget tenni a kötelezettségeknek, ami kiterjed a bejelentkezésre, negyedéves bevallásra, nyilvántartások vezetésére és a megfizetésre egyaránt.

4.1 A termékdíj átalány rendszerének átalakulása

A termékdíj átalány fogalmát és működését a Kt. 2010.01.01. napjától vezette be. Környezetvédelmi termékdíj átalánykötelezettség teljesítésére kizárólag a Kt. alapján a mezőgazdasági termelők voltak jogosultak.

A jogosultságot a törvény nem választható módon határozta meg, hanem évente a tárgyév megelőző évben mezőgazdasági termelésből származó értékesítés nettó árbevételéhez kötötte. Ennek értékhatára 50 millió forint volt.

A Ktdt. ezt a rendszert 2012. január elsejétől megszüntette, részben az általános szabályváltozás miatt, mivel szűkült a kötelezettek köre, részben a fogalom átértékelése valamint az egyéb szabályváltozás miatt.

4.2 Környezetvédelmi termékdíj átalány kötelezettség

Ezt a Ktdt. nyilatkozattétel választásához köti. Mint fentebb is kitértünk rá, a termékdíj kötelezettség az első belföldi forgalomba hozót, vagy az első saját célú felhasználót terheli.

A Ktdt. szerint a kötelezett első vevője nyilatkozhat úgy a termékdíj köteles csomagolószer megvásárlásakor, hogy a termékdíjat maga fizeti meg a termékdíj rendelet **3. számú mellékletében** (lásd 8. ábra) foglalt nyilatkozatra alapozottan.

8. ábra: A Ktdt. 3. § (6) bekezdésében meghatározott nyilatkozat mintája

<p>1. eseti nyilatkozat esetén: „A ..... számú számlán ..... tételsorok alatt feltüntetett csomagolószerre vonatkozó termékdíj-kötelezettséget a Ktdt. 3. § (6) bekezdés ...) pontja alapján teljesítem.</p> <p>Kelt,</p> <p style="text-align: right;">P. H.</p> <p style="text-align: right;">..... aláírás”</p>
<p>2. időszaki nyilatkozat esetén: „A ..... VPID szám, ... név, ... cím eladótól 20... év ..... hónap ... napjától, 20... év ..... hónap ... napjáig (teljesítés napja) megvásárolt, alábbi csomagolószerre ..... CsK kód, ... megnevezés vonatkozó termékdíj-kötelezettséget a Ktdt. 3. § (6) bekezdés ...) pontja alapján teljesítem.</p> <p>Kelt,</p> <p style="text-align: right;">P. H.</p> <p style="text-align: right;">..... cégszerű aláírás”</p>

A nyilatkozattételt viszont a Ktdt. a következő feltételekhez köti.

- Egyszer használatos csomagolóanyag

A mezőgazdasági termelők a nyilatkozatot azért tették, mert a megvásárolt csomagolószer csomagolás előállítására használják fel. Pl. vetőmagtermelő gazdaság papírt vásárol, amelyből maga állítja elő a vetőmag csomagoláshoz a zsákot.

Ez esetben a törvény a termelőt nyilatkozata alapján nyilatkozóként kezeli, és a termékdíj kötelezettségének termékdíj átalány formában tehet eleget. (Az árbevételi értékhatár itt is nettó 50 millió forint.)

A mezőgazdasági termelők új típusú termékdíj átalány rendszeréhez 2012-től sem párosul bevallási és nyilvántartási kötelezettség: a megfizetési kötelezettséget a tárgyévet követő év április 20-ig kell teljesíteni.

Aki nyilatkozattétellel kíván élni és nyilatkozóként átalánykötelezettséget választ, annak adott év április 20-ig kell bejelentkezését megtenni a NAV vámszervéhez.

A kötelezett első vevője – nyilatkozó - írásbeli nyilatkozatát alkalmanként az egyes ügyletek során, vagy időszakokra szólóan is megteheti.

- Többször használatos csomagolóanyag

A Ktdt. alapján abban az esetben, amikor a csomagolószert csomagolás előállítására betétdíjas rendszerben működtetett újrahasználató csomagolóeszközként használják fel. Tapasztalataink szerint a mezőgazdaságban betétdíjas rendszerben működtetett csomagolószert újraforgatása nem jellemző, de a törvény erre lehetőséget ad. Ugyanakkor, ha valaki él a nyilatkozattétele szerint ezzel a lehetőséggel, meg kell felelnie a termékdíj rendeletben, valamint a betétdíj alkalmazásának szabályairól szóló 209/2005. (X.5.) Kormányrendeletben foglalt feltételeknek.

A nyilatkozattétellel kapcsolatos összefüggések értékelése

A nyilatkozattételt a mezőgazdasági termelő választhatja. Ha a környezetvédelmi termékdíj köteles csomagolószert megvásárlásakor nem nyilatkozik, a vásárláskor a terméket termékdíjjal növelten veszi meg, de ezt követően semmiféle termékdíj kötelezettsége nem keletkezik.

Nyilatkozóként viszont nem fizeti meg a csomagolószert utáni termékdíjat a számlában, mert nyilatkozata arra irányul, hogy a kötelezettséget maga teljesíti. Ez esetben azt kell mérlegelni, hogy a megvásárolni kívánt csomagolószert számlában szereplő termékdíja nagyságrendileg nagyobb-e, és mennyivel, mintha nyilatkozóként maga teljesíti a kötelezettség adminisztratív és pénzügyi feltételeit.

Megítélésünk szerint a nyilatkozattétel választása az átalánykötelezettség értékhatárán belüli nettó 50 millió forintot meg nem haladó árbevételt realizáló, de nagy mennyiségű csomagolószert használó termelőnek lehet érdeke.

Ellenőrző kérdések:

Ki fizeti a termékdíjat?

Mi számít termékdíjköteles terméknek 2012-től?

Igaz-e, hogy mentesül a termékdíj kötelezettség alól az a termelő, aki maga is termékdíjköteles csomagolószert gyártója vagy közvetlen importőre.

5 VESZÉLYES HULLADÉK

5.1 Fogalom meghatározás

hulladék: Hulladéknak számít minden olyan anyag vagy tárgy, amelyet gyártója vagy birtokosa már nem tud, vagy nem akar hasznosítani, így attól megválnak.

veszélyes hulladék: az, ami rendelkezik veszélyességi jellemzők közül eggyel vagy többel, illetve ilyen anyagokat vagy összetevőket tartalmaz. A veszélyességi jellemzők listáját a Hgt. 2. melléklete tartalmazza. A veszélyes hulladékok eredetük, összetételük vagy koncentrációjuk miatt kockázatot jelentenek az egészségre, a környezetre. Ha egy hulladékról nem tudjuk, hogy az veszélyesnek minősül-e vagy sem, ennek megállapításáig az adott hulladékot veszélyesnek kell tekinteni.

A fel nem használt, lejárt szavatosságú, a kiürült, illetve növényvédő szerrel szennyezett csomagolóanyag veszélyes hulladéknak minősül.

A veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeit a VH rendelet írja elő. Minden olyan tevékenységet, melyből veszélyes hulladék keletkezik, úgy kell megtervezni és végezni hogy:

- a mennyiség, illetve a veszélyesség a lehető legkisebb legyen
- a hasznosítást minél nagyobb mértékben segítse elő
- keletkezésének, kezelésének ellenőrzése és mennyiségének meghatározása bizonyítva legyen
- kezelése a munka-egészségügyi és munkabiztonsági szabályok maradéktalan betartásával történjen

A VH rendelet alapján a veszélyes hulladék birtokosa köteles megakadályozni, hogy tevékenysége végzése során a veszélyes hulladék a talajba, a felszíni, a felszín alatti vizekbe, a levegőbe jutva szennyezze vagy károsítsa a környezetet.

5.2 A veszélyes hulladékok kezelése

A lejárt szavatosságú növényvédő szerek esetében a leghatékonyabb módszer a megelőzés lehet, vagyis lehetőség szerint úgy kell a növényvédő szert megvásárolni és felhasználni, hogy főlegben abból ne maradjon, a szavatossági időn belül mindet fel lehessen használni. A szavatossági idő lejárt állapotában azt jelenti, hogy utána azt a készítményt 100 %-os biztonsággal már nem lehet használni.

Vizsgálati lehetősége van a növényvédő szer birtokosának, hogy kérje a termék bevizsgálását. A Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok kérelemre vizsgálják a lejárt felhasználhatósági idejű engedélyköteles termékek minőségét. A lejárt felhasználhatósági idejű vagy megváltozott minőségű növényvédő szer az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv engedélyével hozható forgalomba illetve használható fel. Amennyiben a növényvédő szerről a minőségét bizonyító vizsgálati dokumentáció a szer megfelelő minőségét igazolja, – kérelemre – az eltarthatósági időszakot egy alkalommal legfeljebb egy évre az engedélyező hatóság meghosszabbíthatja. Az eltarthatósági határidő meghosszabbítását és az erre vonatkozó döntés határozatszámát a termék csomagolásán és címkéjén is fel kell tüntetni. A bevizsgált termék felhasználásából eredő esetleges káros következményekért az eltarthatósági időszak meghosszabbítását kérelmező a felelős. A növényvédő szer minőségét bizonyító vizsgálati dokumentáció, illetve a meghosszabbítási eljárás összes költsége, az eltarthatósági időszak meghosszabbítását kérelmezőt terheli. Fontos, hogy az eltarthatósági időszak meghosszabbítása nem kérhető olyan ter-

mékre vonatkozóan, melynek forgalomba hozatali és felhasználási engedélyének érvényessége lejárt, illetve az engedélye visszavonásra került.

Veszélyes hulladék kezelésekor különös gonddal kell eljárni, ezért a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos minden tevékenység (szállítás, begyűjtés, tárolás, ártalmatlanítás) hivatalos engedélyekhez kötött.

A háztartásokban keletkező kis mennyiségű veszélyes hulladékot térítésmentesen le lehet adni lakossági hulladékudvarokban.

A lejárt szavatosságú növényvédő szereket, illetve a növényvédő szerrel szennyezett csomagoló eszközöket, amennyiben a szer engedélyokirata másképpen nem rendelkezik, veszélyes hulladéknak kell tekinteni.

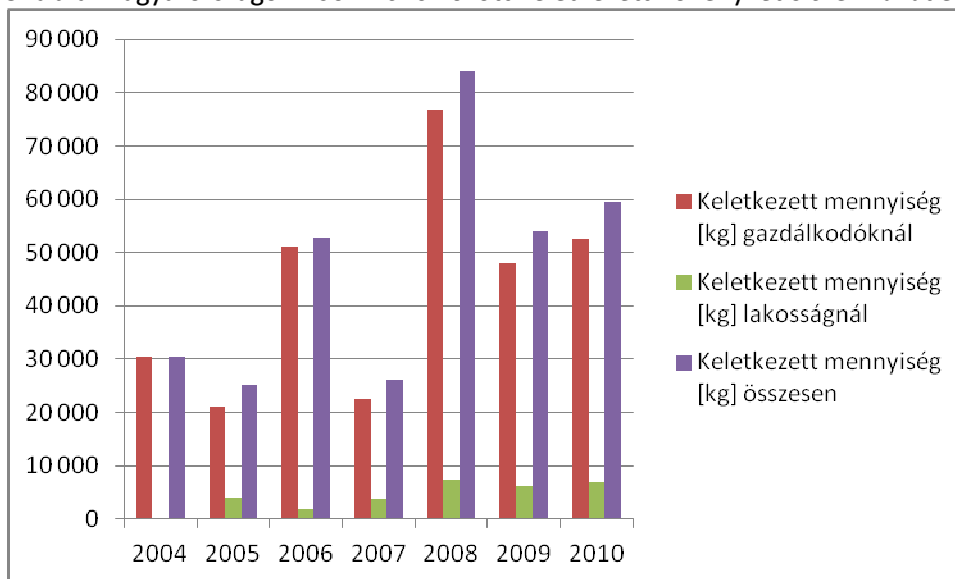
A fel nem használt növényvédő szerek:

- felhasználható, de szükségtelenné vált,
- szavatossági ideje lejárt,
- idegen anyagokkal szennyeződött,
- azonosítatlanná vált,
- felhasználási engedélyét visszavonták,
- a hulladékok ideiglenes tárolására ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a növényvédő szerek tárolására

Lejárt szavatosságú növényvédő szerek ártalmatlanítása, megsemmisítésére lehetséges megoldások

- A lejárt szavatosságú növényvédő szer laboratóriumi bevizsgálása és az esetleges hatóanyagcsökkenés szerinti, újbóli dózis-meghatározása és rendeltetészerű felhasználása;
- A rendeltetészerűen nem használható készítmények szabadföldi felhasználása szubletális dózisban (magas hígításban, szakmailag jól átgondolva);
- Égetőműben történő elégetés.

9. ábra Magyarországon 2004-2010 között keletkezett növényvédő szer hulladék mennyisége

Forrás:VM

5.3 Veszélyes hulladék szállítása

A nagy mennyiségben keletkező veszélyes hulladékok elszállítását már hulladékszállító cégek végzik, akik kapcsolatban állnak a kezelő, ártalmatlanító cégekkel.

A szállító és a begyűjtő csak olyan veszélyes hulladékot szállíthat, amelyre az engedélye feljogosítja és amelyre a szerződése vonatkozik.

A veszélyes hulladékok begyűjtést és szállítását úgy kell elvégezni, hogy a környezetben ne tegyen kárt ne szennyezze azt.

A szállítás során a veszélyes áruk szállítására vonatkozó dokumentáció mellett a VH rendelet 2. számú mellékletében meghatározott kísérő dokumentációt kell mellékelni.

Ellenőrző kérdések:

Szükséges-e engedély a veszélyes hulladékok szállításához?

Mi nem minősül veszélyes hulladéknak?

Veszélyes hulladéknak minősül-e a lejárt szavatosságú növényvédő szer?

Igaz-e, hogy a lejárt szavatosságú növényvédő szerek ártalmatlanítására, megsemmisítésére az egyik lehetséges megoldás az égetőműben történő elégetés?

5.4 A hatósági ellenőrzés

A növényvédő szer csomagolóeszköz-hulladéokra vonatkozó előírások betartásának ellenőrzésében a megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága vesz részt.

Az Éltv. alapján növényvédelmi bírságot kell kiszabni azzal szemben, aki a növényvédelemmel kapcsolatban előírt vagy elrendelt növény-egészségügyi, kísérleti, termelési, megsemmisítési, előállítási, formálási, kiszerezési, csomagolási, raktározási, szállítási, felhasználási, forgalomba hozatali rendelkezéseket megszegi, melynek mértéke 15 ezer forinttól 15 millió forintig terjedhet.

A növényvédelemmel kapcsolatos jogszabálysértések esetén fizetendő növényvédelmi, élelmiszer-ellenőrzési vagy élelmiszerlánc-felügyeleti bírság mértékének megállapításához szükséges előírásokat az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet 1. számú melléklete részletezi.

Amennyiben a jogsértő állapot megszüntetése érdekében a törvény szerint alkalmazható legalacsonyabb összegű bírság kiszabása is szükségtelen, bírságolás helyett az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv figyelmeztetésben részesítheti az eljárás alá vont személyt. Azonban három éven belül ismételt megállapított azonos jogsértés esetén figyelmeztetés nem alkalmazható.

Ellenőrző kérdések:

Ki ellenőrzi a csomagolóeszköz-hulladékra vonatkozó előírások betartását?

A hatóság szabhat ki bírságot a növényvédő szer csomagolóeszköz-hulladékra vonatkozó előírások betartásának megszegése esetén?

KONKLÚZIÓ

A növényvédelmi tevékenység során a gyártónak, a forgalmazónak és a felhasználónak nemcsak a növényvédő szerek szakszerű kijuttatása, hanem a kiürült göngyölegek kezelése, ártalmatlanítása is az érdeke. Mind a fel nem használt, lejárt szavatosságú készítmény, mind a kiürült, még növényvédő szerrel szennyezett csomagolóanyag veszélyes hulladéknak minősül, melynek átmeneti tárolása, szállítása, ártalmatlanítása vagy hasznosítása kizárólag a jogszabály által előírt módon történhet.

Ennek a tananyagnak azonban nemcsak a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóanyagok kezelésének megismertetése a célja, hanem a hulladékokkal kapcsolatos egyéb rendelkezések ismertetése, valamint a hulladék felhasználásával kapcsolatos további információk átadása is.

Napjainkban a gyártók és felhasználók közös célja, hogy optimális eredményeket érjenek el, figyelembe véve a lehető legnagyobb mértékben az ember egészségének és a nem célszervezetek védelmét, illetve a környezetvédelmet.

Reméljük, hogy a képzés által sikerült a magyar növényvédelmi tevékenységről szóló jogszabályt áttekinteni az irányelv tematikáját követve, külön figyelmet fordítva a természeti környezet megóvásának jelentőségére.

MELLÉKLETEK

Jogsabályi keretek összefoglalása

A peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2009/128/EK irányelvben (a továbbiakban: irányelv) foglaltakat a tagállamoknak 2011. november 26-ig át kellett ültetni hazai jogszabályaikba. Az irányelv fő célkitűzései között szerepel a növényvédő szerek üres csomagolásának hasznosítása, ártalmatlanítása, melyek alkalmasak az emberek és a környezet nemkívánatos veszélyeztetésére. Az irányelv megvalósításának elősegítésére a tagállamoknak, így Magyarországnak is, nemzeti cselekvési tervet kell kidolgoznia, amely szervesen kapcsolódik a Vidékfejlesztési Minisztérium élelmiszerlánc-biztonsági szakpolitikájához.

Környezeti, fenntarthatósági, kockázatkezelési szempontból és tagállami kötelezettségünkől is adódóan egyaránt szükséges az Unió jognak való megfelelés, ennek folytán szükségessé vált az irányelvvel érintett hazai jogszabályok felülvizsgálata.

A 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz hulladékok kezeléséről (továbbiakban: FVM rendelet) módosítására azért volt szükség, hogy az megfeleljen az irányelvben foglalt követelményeknek.

Az FVM rendelet a Magyarország területén forgalmazott növényvédő szer csomagolására használt fogyasztói, gyűjtő és szállítási csomagolóeszköz hulladékokra, valamint azokra a természetes és jogi személyekre, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra kell alkalmazni, amelyeknél növényvédő szer csomagolóeszköz-hulladék képződik, illetve növényvédő szer csomagolóeszköz hulladékkal kapcsolatos tevékenységet folytatnak.

A növényvédelmi tevékenység során a gyártónak, a forgalmazónak és a felhasználónak nemcsak a növényvédő szerek szakszerű kijuttatása, hanem a kiürült göngyölegek kezelése, ártalmatlanítása is az érdeke. Mind a fel nem használt, lejárt szavatosságú készítmény, mind a kiürült, még növényvédő szerrel szennyezett csomagolóanyag veszélyes hulladéknak minősül, melynek átmeneti tárolása, szállítása, ártalmatlanítása vagy hasznosítása kizárólag a jogszabály által előírt módon történhet.

A tananyag célja, hogy tudatosítsa a hivatásos és nem hivatásos felhasználókkal a növényvédő szer biztonságos kezelésére és tárolására, valamint a csomagolás ártalmatlanítására vonatkozó előírásokat, hogy az általuk végzett tevékenységek ne veszélyeztessék az emberi egészséget és a környezetet.

A tananyag részletesen ismerteti a jogszabályok által érintett személyek (gyártó, felhasználó, összegyűjtő és szállító, átvévo) kötelezettségeit. A növényvédő szeres üres, tisztított göngyölegek visszagyűjtésének, hasznosításának, ártalmatlanításának koordinálását Magyarországon a CSEBER Kft. végzi. A tananyag ezért kitér a begyűjtési rendszer működésére, valamint a begyűjtött csomagolóeszközök ártalmatlanítására is. A továbbiakban ismertetésre kerülnek a termékdíjjal kapcsolatos 2012. évi változások, valamint a veszélyes hulladékkal kapcsolatos ismeretek. Kitérünk továbbá a hatósági ellenőrzésre és a jogsértés esetén alkalmazandó növényvédelmi bírság mértékére.

Napjainkban a gyártók és felhasználók közös célja, hogy optimális eredményeket érjenek el, figyelembe véve a lehető legnagyobb mértékben az ember egészségének és a nem célszervezetek védelmét, illetve a környezetvédelmet.

Kapcsolatos jogszabályok felsorolása

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (irányelv)
- 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről (Éltv.)
- 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról (Hgt.)
- 2011. évi LXXXV. törvény a környezetvédelmi termékdíjról (Ktdt.)
- 343/2011. (XII.29.) Kormányrendelet a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény végrehajtásáról (termékdíj rendelet)
- 94/2002. (V.5.) Kormány rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól (Korm. rend.)
- 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről (növényvédelmi rendelet)
- 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz hulladékok kezeléséről (FVM rendelet)
- 2011. (XII. 9.) VM rendelet a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz-hulladékok kezeléséről szóló 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet módosításáról (VM rendelet)
- 98/2001. (V.15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről (VH rendelet)
- Az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: bírság rendelet)
- A növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet (továbbiakban: engedélyezési rendelet)